

Danskopgaven

Formålet med danskopgaven er, at eleverne - med læreren som vejleder i processen - lærer at planlægge og gennemføre et selvstændigt studium af et afgrænset danskfagligt emne, anvende danskfagets metoder (dvs. primært tekstlæsningsmetoder) og at skrive en klar, sammenhængende og læseværdig fremstilling.

Danskopgaven udgør den første af de tre store selvstændige skriftlige opgaver i gymnasieforløbet: danskopgaven, historieopgaven, den større skriftlige opgave. Danskopgaven skal derfor præsentere eleverne for kravene til en danskfaglig opgave, den skal træne dem i arbejdet med en danskfaglig skriftlig fremstilling samt give dem en række erfaringer, som de kan trække på i senere skriveopgaver, både med hensyn til det færdige produkt og med hensyn til den arbejdsproces, der går forud. Det indebærer bl.a. kendskab til de formelle krav til en større faglig opgave (noteapparat, kildehenvisning, litteraturfortegnelse etc.) Danskopgaven tæller som 3 danske stile, og eleven får en individuel karakter for den.

Arbejdet med danskopgaven omfatter såvel en længere periode, en idéfase, hvor eleven indkredser sit emne, søger materiale og planlægger sin opgave med læreren som vejleder, og en samlet arbejdsuge (5 hverdage), hvor selve besvarelsen skrives og afleveres. Klassen kan evt. vælge et fælles udgangspunkt, f.eks. en genre, en periode eller et tema, som danner grundlag for de efterfølgende individuelle tekstvalg. I selve opgaveugen arbejder eleverne i princippet på skolen, men dele af arbejdet kan foregå uden for skolen; læreren står til rådighed under udarbejdelsen og skal sikre, at eleven får skrivemæssig og faglig vejledning undervejs, ligesom det kan være hensigtsmæssigt at indlægge sekvenser af elevsamarbejde i responsgrupper. Besvarelsen kan udarbejdes individuelt eller i grupper, men det skal klart fremgå, hvem der er ansvarlig for hvilke afsnit i et gruppearbejde. Besvarelsen skal have et omfang svarende til 5-8 maskinskrevne A4-sider med 1½ linieafstand og 3 cm venstremargen. Dertil kommer noter, litteraturliste og evt. bilag.

Den større skriftlige opgave

Den større skriftlige opgave i dansk stiller større krav til faglig fordybelse og faglig viden end danskopgaven. Eleverne skal i besvarelsen demonstrere færdigheder i at anvende fagets teorier, metoder og erfaringer inden for et større, men dog afgrænset område i faget. Emnet må ikke falde sammen med emnet for danskopgaven og må heller ikke omfatte tekster, der har været gennemgået, men kan naturligvis ligge i forlængelse af emner i undervisningen. Opgaven skal ligge inden for danskfagets område og benytte danskfagets metoder, dvs. primært tekstlæsning, men emnerne kan være vidt forskellige. De kan f.eks. ligge inden for følgende områder: en eller flere tekster, et forfatterskab eller dele deraf, en litterær periode, en genre, et tema, et sprogligt emne, massemedier, et spørgsmål inden for f.eks. sprogteori eller litteraturteori. Man kan også inddrage andet end tekster, f.eks. billedkunst, film, arkitektur, men mindst halvdelen af arbejdet skal være knyttet til et primært tekstmateriale. Hvis man tager udgangspunkt i et tema (f.eks. narcissisme, kvindesag, 90'er-livsstil) med tilknyttede tekster, er det vigtigt, at man fastholder tekstlæsningen som opgavens egentlige område og ikke nøjes med at bruge teksterne som kilder eller illustration til temaet. Området vælges af eleven i samråd med læreren, som formulerer den endelige opgave på grundlag af den vejledningsproces, der er gået forud for selve opgaveugen. Vejledningen foregår i de 6 uger, der går forud for selve opgaveugen, og omfatter drøftelse og afgrænsning af mulige emneområder, indkredsning af et mere specifikt emne, så at arbejdet kan holdes inden for et rimeligt omfang, drøftelse af tekstvalg (primærlitteratur og sekundærlitteratur).

I arbejdsprocessen op til selve opgaveugen vil vejledningen naturligt støtte sig på de

grundlæggende skriveteknikker, som eleven er blevet fortrolig med siden basisskrivekurset samt almen notatteknik. Vejledningsprocessen skal bl.a. hjælpe eleven til hensigtsmæssigt at styre mod selve opgaveskrivningen. Desuden skal den gøre det muligt for dansklæreren at udarbejde den endelige opgaveformulering, så den bygger på elevens intentioner og problemstillinger.

Opgaveformuleringen skal klart markere, hvad der kræves af eleven, bl.a. give mulighed for den individuelle og selvstændige vinkel på stoffet, og den skal lægge op til en besvarelse på flere kognitive niveauer: Det refererende, det analyserende, det vurderende og det perspektiverende, men den konkrete opgaveformulering skal være ukendt for eleven ved opgavebegyndelse. Hvis flere elever skriver inden for samme område, skal opgaveformuleringerne være tydeligt forskellige.